

**Проект на Национална стратегия за насърчаване на
равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2021-2030 г.**

[линк към консултацията](#)

Информация

Откриване / Приключване: 16.10.2020 г. - 16.11.2020 г. Неактивна

Номер на консултация: #5478-K

Област на политика: Архив - Социална политика и заетост

Тип консултация: ---

Тип вносител: Национално

Проектът на Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2021-2030 г. е изготвен съгласно разпоредбите на чл. 5, чл. 6, ал. 5, т.2 и чл. 12 на Закона за равнопоставеността на жените и мъжете и в изпълнение на РМС № 368 от 25 юни 2019 г.

Проектът представлява основен програмен документ, очертаващ стратегическата рамка за развитие на равнопоставеността на жените и мъжете в Република България за периода 2021-2030 г.

Стратегията актуализира и надгражда стратегически документ със същото наименование за периода 2016-2020 г., като са отчетени социалните, икономическите и политическите реалности, продължаващите и нововъзникващите предизвикателства и тенденции, както и напредъкът в икономическия, политическия и обществения живот в България през годините.

Документът определя визията и целта на политика, за чието изпълнение очертава ключови действия в пет приоритетни области.

Визия: В 2030 г. България е държава, в която жените и мъжете упражняват своите права, свободно се развиват и реализират във всички сфери на обществения, икономическия и политическия живот, без дискриминация и стереотипи по пол. Пълноценното разгръщане на потенциала на жените и мъжете, ръстът на доходите, постигането на по-добро равновесие между личния и професионалния живот, по-балансираното представителство на жените и мъжете във всички сфери и на всички

нива и по-голямата удовлетвореност от живота, допринасят за икономическото развитие на съвременното демократично общество в България.

Приоритетни области:

1. Равнопоставеност на жените и мъжете на пазара на труда и равна степен на икономическа независимост
2. Намаляване на разликите по пол в заплащането и доходите
3. Насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете в процесите на вземане на решения
4. Борба с насилието и защита и подкрепа на жертвите
5. Преодоляване на стереотипите по пол в различни сфери на обществения живот и на сексизма

Съгласно разпоредбите на Закона за равнопоставеността на жените и мъжете, Стратегията ще се изпълнява чрез национални планове, които включват дейности, отговорни органи, финансови средства и индикатори

Предложеният проект на акт не води до въздействие върху държавния бюджет, няма да бъдат необходими допълнителни финансови и други средства за неговото изпълнение.

Начини на предоставяне на предложения и становища

- Портала за обществени консултации (изисква се регистрация чрез имейл);
- Електронна поща на посочените адреси;
- Системата за сигурно електронно връчване <https://edelivery.egov.bg/> (изисква се квалифициран електронен подпис или ПИК на НОИ);
- Официалния адрес за кореспонденция.

Документи

Пакет основни документи:

[Проект на Решение - вер. 1.0 | 16.10.2020](#)

[Проект на Стратегия - вер. 1.0 | 16.10.2020](#)

[Становище на Сдружение "Алианс за защита от насилие основано на пола" \(получено по ел. поща на 22 октомври 2020 г., препратено до МТСП на 23 октомври 2020 г.\) - вер. 1.0 | 23.10.2020](#)

[Становище на Амнести Интернешънъл България \(получено по ел. поща на 11 ноември 2020 г., препратено до МТСП на 12 ноември 2020 г.\) - вер. 1.0 | 12.11.2020](#)

[Становище на Български фонд за жените \(получено по ел. поща на 13 ноември, препратено до МТСП на 13 ноември 2020 г.\) - вер. 1.0 | 13.11.2020](#)

[Становище на "Българският род обединен за децата - БРОД" и "Национално сдружение за закрила на българските деца и семейства" \(получено по ел. поща на 16 ноември 2020 г., препратено до МТСП на 16 ноември 2020 г.\) - вер. 1.0 | 16.11.2020](#)

[Становище на Фондация Екатерина Каравелова \(получено по ел. поща на 16 ноември 2020 г.\) - вер. 1.0 | 16.11.2020](#)

[Становище на „ЛевФем“ и „Феминистки мобилизации“ \(получено по ел. поща на 16 ноември 2020 г.\) - вер. 1.0 | 16.11.2020](#)

[Становище на Сдружение „Международен правен център – ILAC“ и Сдружение "Съдебно-счетоводни експерти в Република България“ \(получено по ел. поща на 16 ноември 2020 г., препратено до МТСП на 17 ноември 2020 г.\) - вер. 1.0 | 17.11.2020](#)

[Становище на Женско сдружение „Екатерина Каравелова“ \(получено по ел. поща на 20 ноември 2020 г., препратено до МТСП на 20 ноември 2020 г.\) - вер. 1.0 | 20.11.2020](#)

[Справка за отразяване на предложенията и становищата - вер. 1.0 | 21.12.2020](#)

Консултационен документ:

Справка становища:

Коментари

[Коментари \(pdf\)](#)

[Коментари \(csv\)](#)

Автор: Фондаия "Ресурсен център Билитис" (16.11.2020 23:00)

Включване на ЛГБТИ общността в Проект на Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1: Равнопоставеност на жените и мъжете на пазара на труда и равна степен на икономическа независимост

Предлагаме като ключово действие да бъде включена допълнителна точка за насърчаване на програми за повишаване на информираността на работодателите

по темите за равенство между половете и създаване на приемаща среда за ЛГБТИ служителите и особено транс жените, които са най-уязвими към дискриминация и неприемане на пазара на труда

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2: Намаление на разликите по пол в заплащането и доходите

Подкрепяме предложението на Български Хелзинкски Комитет в т. 5, приоритетна област 2 да се добави ключово действие, насочено към разрешаване на проблема с липсващата статистика и друга информация за положението на трансжендър и интерсекс хората на пазара на труда, предвид документираното неравенство в доходите им на европейско ниво.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4: Борба с насилието и защита и подкрепа на жертвите

Подкрепяме предложението на Български Хелзинкски комитет в т. 5, приоритетна област 4 като ключово действие да се предвиди въвеждането в образователните програми на всички степени на образование на информация за основаната на пола дискриминация и дискриминацията спрямо ЛГБТИ хората като неотговарящи на стереотипните роли на мъжете и жените в обществото.

Предлагаме в ключова дейност "2. Осигуряване на достъпни и качествени услуги за подкрепа и реинтеграция на лицата, пострадали от насилие и жертвите на трафик на хора; работа с извършители на насилие" да се допълни, че е нужно тези услуги да бъдат достъпни за представителите на ЛГБТИ общността и професионалистите в тях да бъдат информирани за спецификите в преживяванията на този тип жертви.

Автор: Фондация "Ресурсен център Билитис" (16.11.2020 22:59)

Включване на ЛГБТИ общността в Проект на Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността

Общ коментар

На първо място, искаме да поздравим институциите, че предприемат важна крачка за насърчаване на равнопоставеността между мъжете и жените в България, посредством обсъждането на настоящия проект на Стратегия. Темата е от изключителна важност и текстът неминуемо предлага важни и нужни стъпки в правилната посока. Едновременно с това обаче смятаме, че Проектът на Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и

мъжете за периода 2021-2030 г. по никакъв начин не засяга равенството на ЛГБТИ (лесбийки, гей, бисексуални, транс и интерсекс) хора в България. Представителите на ЛГБТИ общността често страдат от неравенства и насилие заради своя пол, джендър идентичност и сексуална ориентация, заради утвърдените в обществото стереотипи за мъжете и жените. Затова вярваме, че е важно Стратегията да обърне внимание на специфичните неравенства срещани от тази общност. Във връзка с това представяме следните предложения:

Предложения

Подкрепяме предложението на Български хХелзинкски кКомитет да се обърне внимание на положението на транс жените и мъжете на пазара на труда: “В т. 2.3. от документа (Повишаване на участието на жените на пазара на труда и равна степен на икономическа независимост) да се допълни констатация за липсата на данни за положението на трансджендърните жени и мъже на пазара на труда, както и нуждата от набавянето на такава информация, предвид, че данните за транс лицата в ЕС показват, че те по-често спадат в категории с по-ниски доходи, отколкото населението като цяло (вж. Агенция на Европейския съюз за основни права, Да бъдеш транс в ЕС: Сравнителен анализ на данните от проучването относно ЛГБТ в ЕС. Резюме, 2015, достъпно на адрес: <https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/cf0c9c62-97f5-11e5-983e-01aa75ed71a1>).”

Автор: Людмила Дукова (16.11.2020 20:20)

Становище на Български родителски централен комитет - стратегия да, но за семейството!

В нея е приложен отново принципът, по който се работи в социалната сфера към момента: **Щом куцаш, ще ти осигурим очила.**

место равенство пред закона

проектът предлага равенство при ... ПРОТЕКЦИЯТА.

Исклучително недостойно е да се тълкува като ПРЕЧКА за личното кариерно израстване и успешната обществена реализация ПРИЗВАНИЕТО на жената да създава живот.

Но в този си вид, проектът не подготвя постигането на тази задача. **Препоръчваме стратегическото мислене за бъдещето на България да бъде ориентирано към семейството.** Само в условията за хармонично взаимодействие вътре в него, при опазване на традиционното му организиране около мъж и жена като родители, с достоен за подражание пример в реализирането на личните избори, и със среда на любов и взаимно уважение както на качествата, така и на физиологическите и психическите различия, може да се разгърне истински личността. Вън от това взаимодействие, вън от това партньорство между мъжа и

жената, спокойно изявяващи съответно мъжествеността и женствеността в отношенията си, всеки дефицит е причина за свръхнатоварване и изкривяване до степен чувството за щастие да се превърне в трайна илюзия или да се изгуби завинаги.

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:53)

Липсват мерки за универсален достъп до сексуално и репродуктивно здраве и репродуктивни права

Подкрепяме и предлагаме да се приеме предложеното от фондация „Български фонд за жените“ за допълване на проекта за стратегия с приоритетна област 6: Осигуряване на универсален достъп до сексуално и репродуктивно здраве и репродуктивни права. Предвид предложената в становището експертиза на предложителя по изготвянето на проект за такава приоритетна област, не намираме пречка тази възможност да се използва.

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:52)

По т. 5, приоритетна област 4 - допълване на образователните програми

Предлагаме в т. 5, приоритетна област 4 като ключово действие да се предвиди въвеждането в образователните програми на всички степени на образование на информация за основаната на пола дискриминация и дискриминацията спрямо ЛГБТИ хората като неотговарящи на стереотипните роли на мъжете и жените в обществото.

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:52)

По т. 5, приоритетна област 4 - анализ на образователните програми

Предлагаме в т. 5, приоритетна област 4 като ключово действие да се предвиди извършването на анализ на образователните програми на всички степени на образование за съдържание, подпомагащо утвърждаването на негативни стереотипи за ролите на жените и мъжете в обществото и семейството, в резултат на който анализ да се предприемат действия по изменение на това съдържание или кореспондиращите му учебни програми.

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:51)

По т. 5, приоритетна област 4 - наказателноправни мерки срещу основаното на пола насилие

Предлагаме в т. 5, приоритетна област 4 като ключово действие да се предвиди сформирането на работна група за изготвяне на проект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс с цел въвеждането в него на мерки срещу основаното на пола насилие. Обръщаме сериозно внимание на това, че с промените в Наказателния кодекс от 2019 г. (обн. в ДВ, бр. 16 от 2019 г.) не бяха предвидени мерки срещу насилието, основано на пола, а само за престъпленията, извършени в условията на домашно насилие.

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:51)

По т. 5, приоритетна област 4 - анализ на ефективността на промените в НК от 2019 г.

Предлагаме в т. 5, приоритетна област 4 като ключово действие да се предвиди проучване на ефективността законодателните промени за борба с домашното насилие в Наказателния кодекс (обн. в ДВ, бр. 16 от 2019 г.), съответствието им с действащите правнообвързващи и меки стандарти на международното право, включително препоръки, мнения и доклади на органи на Съвета на Европа и на Европейския съюз, както и извършването на сравнителноправен анализ между България и държавите, ратифицирали Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие.

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:50)

По т. 5, приоритетна област 3 - Директива

Подкрепяме и предлагаме да се приеме предложеното от фондация „Български фонд за жените“ в т. 5, приоритетна област 3 като ключово действие да се предвиди приемането на предложението от 2012 г. за Директива за подобряване на баланса между половете в управителните съвети на дружествата, която определя като цел минимум 40% от членовете без изпълнителни функции в управителните съвети на дружествата да бъдат от по-слабо представения пол.

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:50)

По т. 5, приоритетна област 3 - стратегии за увеличаване на броя на жените в политиката

Подкрепяме и предлагаме да се приеме предложеното от фондация „Български фонд за жените“ в т. 5, приоритетна област 3 като ключово действие да се предвиди разработването и прилагането на стратегии за увеличаване на броя на жените на отговорни длъжности в политиката и при изготвянето на политики, както и за насърчаване на участието на жените като гласоподаватели и кандидати в изборите, включително насърчаване на политическите партии, които получават държавна субсидия, да бъдат прозрачни по отношение на баланса между жените и мъжете в партиите и в изборните листи, както и да прилагат конкретни стратегии за гарантиране на равното участие на жените и мъжете (например чрез формиране на кандидатските листи с редуване на кандидати жени и кандидати мъже).

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:49)

По т. 5, приоритетна област 3 - конкретизация на мерките

Подкрепяме и предлагаме да се приеме предложеното от фондация „Български фонд за жените“ в т. 5, приоритетна област 3, ключово действие 1 да се конкретизира кои са конкретните „системни и целеви мерки за подобряване на баланса между жените

и мъжете“, като тези мерки следва да обхващат всички равнища на управление.

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:48)

По т. 5, приоритетна област 2 - положението на трансджендър и интерсекс хората на пазара на труда

Предлагаме в т. 5, приоритетна област 2 да се добави ключово действие, насочено към разрешаване на проблема с липсващата статистика и друга информация за положението на трансджендър и интерсекс хората на пазара на труда, предвид документираното неравенство в доходите им на европейско ниво.

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:48)

По т. 5, приоритетна област 2

Подкрепяме и предлагаме да се приеме предложеното от фондация „Български фонд за жените“ в т. 5, приоритетна област 2 повишаване на осведомеността на работодателите за разликата в заплащането по пол и окуражаване на преодоляването ѝ, както и насърчаването на равното споделяне на отговорностите за полагане на грижи.

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:47)

По т. 5, приоритетна област 1

Подкрепяме и предлагаме да се приемат предложените от фондация „Български фонд за жените“ промени в т. 5, приоритетна област 1, а именно:

- да се включи като ключово действие подкрепата на предприемачеството сред жените, включително насърчаване на присъствието на жени на отговорни длъжности във фондовете за дялово участие и рисков капитал
- да се включи към ключово действие 3 насърчаването на участието на жените и момичетата в спортни дейности и тяхната физическа активност
- да се включат като ключово действие мерки, обезпечавачи/подпомагащи разкриването на повече общодостъпни социални услуги за грижа за деца и зависими членове на семейството, доколкото това подпомага достъпа до пазара на труда на жените, които при липсата на тези условия поемат безплатно този грижовен труд
- да се включи като ключово действие извършването на експертен анализ, който да отговори на въпроса дали социалните и икономическите политики, данъчното облагане и системите за социална закрила не затвърждават структурното неравенство между половете

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:46)

Без ограничаваща дефиниция

Предлагаме да отпадне бележка под линия 28, гласяща следното: „Понятието „пол“ е изградено върху разбирането за съществуването на два биологично определени пола – мъжки и женски, съгласно Конституцията на Република България“. В българското законодателство, в това число в конституцията, не се съдържа легално определение за „пол“, още по-малко такова, което го определя като „два биологично определени пола“. Тази бележка незаконосъобразно – в разрез с антидискриминационното право – ограничава приложното поле на стратегията само до лицата, които попадат в половата бинарност мъж-жена и неправомерно изключва лицата, живеещи с междуполови (интерсекс) състояния. Вместо тази бележка следва да има изрична такава в обратен смисъл – че лицата, чийто пол не може еднозначно да се определи при раждането или по-късно в живота им, също не могат да бъдат изключвани от обхвата на мерките по стратегията.

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:46)

Положението на трансджендърните жени и мъже на пазара на труда

В т. 2.3. от документа (Повишаване на участието на жените на пазара на труда и равна степен на икономическа независимост) да се допълни констатация за липсата на данни за положението на трансджендърните жени и мъже на пазара на труда, както и нуждата от набавянето на такава информация, предвид, че данните за транс лицата в ЕС показват, че те по-често спадат в категории с по-ниски доходи, отколкото населението като цяло (вж. Агенция на Европейския съюз за основни права, *Да бъдеш транс в ЕС: Сравнителен анализ на данните от проучването относно ЛГБТ в ЕС. Резюме*, 2015, достъпно на адрес: <https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/cf0c9c62-97f5-11e5-983e-01aa75ed71a1>).

Автор: Български хелзинкски комитет СНЦ (16.11.2020 17:45)

Въвеждане на общ принцип за недискриминация

Предлагаме в националната стратегия да бъде въплътен принципът на недискриминация по признаците сексуална ориентация и полова (джендърна) идентичност, залегнал в Европейската стратегия за равенство между половете 2020 – 2025 г. (вж. в този документ бел. под линия 6 и 9). Това би било в съответствие с ангажиментите за позитивни мерки по антидискриминационното право (вж. съображения 2 и 3 от преамбюла на Директива 2006/54/ЕО; Закон за защита от дискриминация, § 17 от ДР).

Автор: Владимир Николов (13.11.2020 14:15)

Тази стратегия и закон са абсурдни и ненужни за България.

„Министерският съвет определя държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете и приема Национална стратегия по равнопоставеност на жените и мъжете.“

(ЗАКОН ЗА РАВНОПОСТАВЕНОСТ НА ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ)

Няма как да ги равнопоставите докато винаги първо пишете „жените“ когато избираете „жените и мъжете“. Ами не е честно първо винаги да са жените. Докато не намерите начин едновременно да напишете „жените и мъжете“ без някой да е първи ще считам глупавия ви закон за дискриминация още в самото му заглавие.

„Приоритетни области:

1. Равнопоставеност на жените и мъжете на пазара на труда и равна степен на икономическа независимост.
2. Намаляване на разликите по пол в заплащането и доходите.
3. Насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете в процесите на вземане на решения.

Стратегията ще се изпълнява чрез национални планове, които включват дейности, отговорни органи, финансови средства и индикатори.“

(Проект на Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2021-2030 г.)

А може ли да предвидите и по един чиновник във всяка спалня? Може и по един за детската стая и един за кухнята да засича с хронометър дали жените и мъжете готвят по равно.

История

Начало на обществената консултация - 16.10.2020

Приключване на консултацията - 16.11.2020

Справка за получените предложения - 21.12.2020

[Справка за отразяване на предложенията и становищата](#)